ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ

ਬਨਾਮ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ

(2013 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 306-307)

ਵਿੱਚ

(2011 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 145-146)

ਦਸੰਬਰ 12, 2018

ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ- 3 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਹੰਮਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਰਿਫ਼ ਉਰਫ਼ ਅਸ਼ਫਾਕ ਕੇਸ ਚੱਲਿਆ: ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ। , ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਤੀਜਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। , ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਭਾਵਨਾ (ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ) ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਸਮਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860- ss.376(2) (f), 377 ਅਤੇ 302- ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 18728.54 ਸੀਰਪਸੀ, 1973-8354।

ਐਵੀਡੈਂਸ-ਡੀਐਨਏ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ: ਡੀਐਨਏ ਪਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ 1973-88.53-ਏ, 164-4 ਲਈ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ।

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ: ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)) ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ - ਜਿਸਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਹਰ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ, ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 29|[606-C-F]

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਏਕੀਕਰਨ

1.2 ਸੰਭਾਵਨਾ (ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵਤਾ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ) ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354(3) ਦੀ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰੇ, ਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 45][612-D-F]

1.3 ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਜੋ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਪਾਰਸ 46, 47][612-F-G: 613-D-E]

1.4 ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, 14 ਸਾਲ (20 ਜਾਂ 25 ਸਾਲ ਕਹੋ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 48][613-E-F]

ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ

2.1 ਜਦਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ. ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ। ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164-ਏ. ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 49, 50][613-F-H; 614-ਏ, ਬੀ-ਸੀ]

2.2 ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਥੋੜਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ।
54|615-G-H: 616-ਏ]

2.3 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਤੀਜਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 57][616-F-H]

ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ

3.1 ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਪੁਨਰ-ਵਿਰੋਧ ਸਮੇਤ, ਆਪਣੇ ਆਪ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਜਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਦੂਜਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਪਿਛਲੇ ਮਾੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ। [ਪਾਰਾ 58, 59][617-ਏ-D]

3.2 ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋ ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਪੈਂਡੈਂਸੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ, ਤਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪਾਰਸ 73, 74][623-ਬੀ-ਡੀ]

3.3 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹੇ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਕਲਪ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਈ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਈਕੋਰਟਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ

ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਕੇਸ ਸਨ। ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। [ਪਾਰਸ 75, 77||623-F-H: 624-C: 625-ਬੀ]

ਸਿੱਟਾ

4. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਪਲਬਧ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਧਾਰਨਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਸਮਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ) ਸਮਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। [ਪਾਰਸ 79, 8011625-ਡੀ-ਐਚ: 626-ਏ-ਬੀ]

ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ684- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਤੀਸ਼ਭੂਸ਼ਣ ਬਰਿਆਰ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ498: [2009] 9 ਐਸਸੀਆਰ 90; ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿ. ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ NCT) (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ317 [2013] 16 ਐਸਸੀਆਰ 616 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਉਰਫ ਦਾਦਿਆ ਸ਼ੰਕਰ ਅਲਹਾਰ ਬਨਾਮ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2008) 15 ਐਸਸੀਸੀ269 [2008] 13 ਐਸਸੀਆਰ 81 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਰਾਓ ਖਾਡੇ 2008 ਏLL MR (Cri) 2143; ਸ਼ੰਕਰ ਕਿਸਨਰਾਓ ਖਾੜੇ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2013) 5 ਐਸਸੀਸੀ546: [2013] 6 ਐਸਸੀਆਰ 949; ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਇਕ ਵਿ. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ381: [1994] 2 ਐਸਸੀਆਰ 94; ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ ਉਰਫ ਧਨਾ ਵੀ. IF.ਬੀ ਦਾ ਰਾਜ (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ220: [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 37: ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਫਕੀਰਾ ਧੀਵਰ (2002) 1 ਐਸਸੀਸੀ622: [2001] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 12: ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਸੁਰੇਸ਼ (2000) 1 ਐਸਸੀਸੀ471: [1999] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 215; ਅਦੂ ਰਾਮ ਵੀ. ਮੁਕਨਾ (2005) 10 ਐਸਸੀਸੀ597: [2004] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 314; ਮੋਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. (1999) 9 ਐਸਸੀਸੀ581: [1999] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ104; ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਲਹਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2012) 4 ਐਸਸੀਸੀ37: [2012] 2 ਐਸਸੀਆਰ 225 Mohd. ਆਰਿਫ ਉਰਫ ਅਸ਼ਫਾਕ ਵੀ. ਰਜਿਸਟਰਾਰ,

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2014) 9 ਐਸਸੀਸੀ737: [2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1009; ਬਿਸ਼ਨੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਵੀ. ਅਸਾਮ ਰਾਜ (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ467: [2007] 1 ਐਸਸੀਆਰ 916; ਅਲੋਕ ਨਾਥ ਦੱਤਾ ਵਿ. ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2007) 12 ਐਸਸੀਸੀ230: [2006] 10 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 662: ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2007) 12 ਐਸਸੀਸੀ288 [2007] 7 ਐਸਸੀਆਰ 616; ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਵੀ. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ767: [2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 93: Seਬੀਏstiਏn ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2010) 1 ਐਸਸੀਸੀ58: [2010] 1 ਐਸਸੀਸੀ58: ਰਮੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2011) 3 ਐਸਸੀਸੀ685: [2011] 4 ਐਸਸੀਆਰ 585; ਕਾਲੂ ਖਾਨ ਵੀ. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ492: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਵਲ ਖੈਰਨਾਰ (ਪਾਟਿਲ) ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2002) 2 ਐਸਸੀਸੀ35: [2001] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 612: ਲਹਿਣਾ ਬਨਾਮ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2002) 3 ਐਸਸੀਸੀ76: [2002] 1 ਐਸਸੀਆਰ 377 Sਏndexk ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ479: [2012] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1049: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2013) 3 ਐਸਸੀਸੀ294: [2013] 3 ਐਸਸੀਆਰ 90; ਬਿਰਜੂ ਵੀ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2014) 3 ਐਸਸੀਸੀ421: [2014] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1047; ਅਨਿਲ ਵੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ69: [2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 34; ਮਹੇਸ਼ ਧਨਾਜੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014) 4 ਐਸਸੀਸੀ292:[2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 406; ਚੰਨੂ ਲਾਲ ਵਰਮਾ ਵੀ. 28.11.2018 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। 2018 ਦੇ 1482 ਅਤੇ 1483; ਸੰਗੀਤ ਵੀ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ452 ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਕਿਸ਼ਨਭਾਈ (2014) 5 ਐਸਸੀਸੀ108: [2014] 1 ਐਸਸੀਆਰ 197; ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ NCT) (2017) 6 ਐਸਸੀਸੀ1: [2017] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1: ਸੇਲਵੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2010) 7 ਐਸਸੀਸੀ263: [2010] 5 ਐਸਸੀਆਰ 381; ਮੁਹੰਮਦ. ਫਾਰਨੇਕ ਅਬਦੁਲ ਗਫੂਰ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2010) 14 ਐਸਸੀਸੀ641: [2009] 12 ਐਸਸੀਆਰ 1093: ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ (2009) 15 ਐਸਸੀਸੀ635: [2009] 13 ਐਸਸੀਆਰ 548; ਬੰਟੂ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ (2001) 9 ਐਸਸੀਸੀ615: [2001] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 298; ਅਮਿਤ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2003) 8 ਐਸਸੀਸੀ93: [2003] 2 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 285 ਰਾਹੁਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2005) 10 ਐਸਸੀਸੀ322; ਸੁਰੇਂਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਿਵਹਾਲਕਪਾਲ ਵਿ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2005) 3 ਐਸਸੀਸੀ127: [2004] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 464 ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨੈਰਮਨ ਸਕੋਲਨਿਕ [1982] 2 ਐਸਸੀਆਰ 47 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਕਾਟ ਨਾਥਨ ਸ਼ਲੂਟਰ ਬਨਾਮ ਰੌਬਿਨ ਲਾਰੈਂਸ ਟਰੇਨਰੀ (1997) 6 ਐੱਨਟੀਐੱਲਆਰ 194 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ684	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	2 ਲਈ
[2008] 13 ਐਸਸੀਆਰ 81	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	4 ਲਈ
[2013] 6 ਐਸਸੀਆਰ 949	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	5 ਲਈ
[1994] 2 ਐਸਸੀਆਰ 94	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ
[1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 37	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ
[2001] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 12	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ

[1999] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 215	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ
[2004] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 314	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ
[1999] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 104	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	8 ਲਈ
[2012] 2 ਐਸਸੀਆਰ 225	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	10 ਲਈ
[2014] 11 ਐਸਸੀਆਰ 1009	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	12 ਲਈ
[2007] 1 ਐਸਸੀਆਰ 916	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	18 ਲਈ
[2006] 10 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 662	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	19 ਲਈ
[2007] 7 ਐਸਸੀਆਰ 616	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	20 ਲਈ
[2008] 11 ਐਸਸੀਆਰ 93	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	22 ਲਈ
[2009] 9 ਐਸਸੀਆਰ 90	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	24 ਲਈ
[2010] 1 ਐਸਸੀਸੀ58	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	25 ਲਈ
[2011] 4 ਐਸਸੀਆਰ 585	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	26 ਲਈ
[2013] 16 ਐਸਸੀਆਰ 616	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	27 ਲਈ
(2015) 16 ਐਸਸੀਸੀ492	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	28 ਲਈ
[2001] 5 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 612	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	33 ਲਈ
[2002] 1 ਐਸਸੀਆਰ 377	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	34 ਲਈ
[2012] 13 ਐਸਸੀਆਰ 1049	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	37 ਲਈ
[2013] 3 ਐਸਸੀਆਰ 90	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	38 ਲਈ
[2014] 1 ਐਸਸੀਆਰ 1047	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	39 ਲਈ
[2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 34	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	40 ਲਈ
[2014] 3 ਐਸਸੀਆਰ 406	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	41 ਲਈ
(2013) 2 ਐਸਸੀਸੀ452	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	47 ਲਈ
[2014] 1 ਐਸਸੀਆਰ 197	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	52 ਲਈ
[2017] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	53 ਲਈ
[2010] 5 ਐਸਸੀਆਰ 381	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	56 ਲਈ
[2009] 12 ਐਸਸੀਆਰ 1093	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	65 ਲਈ
[2009] 13 ਐਸਸੀਆਰ 548	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	66 ਲਈ
[2001] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 298	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	67 ਲਈ
[2003] 2 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 285	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	68 ਲਈ
(2005) 10 ਐਸਸੀਸੀ322	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	70 ਲਈ
[2004] 4 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 464	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	70 ਲਈ
[1982] 2 ਐਸਸੀਆਰ 47	ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ	71 ਲਈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2013 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 306-307।

2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 145-146

2008 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 700 ਦੇ ਨਾਲ 2008 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 3 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ, ਨਾਗਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ 26.03.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ,

ਯੁਗ ਮੋਹਿਤ ਚੌਧਰੀ, ਸਿਧਾਰਥ, ਪਯੋਸ਼ੀ, ਐਸ. ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ, ਪੰਡਿਆਰਾਜਨ, ਵਿਲੀਅਮ ਵਿਨੇਥਕੁਮਾਰ, ਐਸ. ਗੌਥਮਨ ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਰਮਾਕਾਂਤਰਾਓ ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਕੁ. ਦੀਪਾ ਕੁਲਕਰਨੀ, ਅਨੂਪ ਕੰਡਾਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ, ਜੇ.

1. "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਇਹਨਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਅਪਰਾਧੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਇਸਦੇ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੇ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਦਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ.

2. ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ, ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਇੱਕ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਗਲਿਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛੋਕੜ

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜੁਰਮ 2 ਅਤੇ 3 ਮਾਰਚ, 2007 ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 376(2)(1), 377 ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਮਰਾਵਤੀ ਦੁਆਰਾ 6 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 2007 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 183 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ 302,

4. ਸੁਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 8 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਉਰਫ਼ ਦਾਦਿਆ ਸ਼ੰਕਰ ਅਲਹਟ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"27. ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪਾਤਰ ਦੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਲਨ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ, ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪਹਿਲੂ. ਸਿੱਖਾ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਅਮਿਕਸ ਕੁਰੀਐ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 10 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ।

5. ਅਸੀਂ 8 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਅਤੇ 10 ਸਤੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕੁਝ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੱਥ। ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ 9 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਉਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋ ਹੋਰ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਰਾਓ ਖਾਡੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 60 ਅਤੇ 61 ਵਿਚ ਸ਼ੰਕਰ ਕਿਸ਼ਨਰਾਓ ਖਾੜੇ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੰਕਰ ਬਾਰੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

6. ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਕਲਪ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2008 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 700 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 2008 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 26 ਮਾਰਚ, 2009 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। (ਸਾਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ)। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਢਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਸਬੂਤ। ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਇਕ ਵਿ. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ ਉਰਫ਼ ਧਨਾ ਵਿ. ਡਬਲਯੂ.ਬੀ., ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਫਕੀਰਾ ਧੀਵਰ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ. ਸੁਰੇਸ਼, ਆਦੂ ਰਾਮ ਵੀ. ਮੁਕਨਾ ਅਤੇ ਮੋਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਰਾਜ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ.

9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੇ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲਾਟ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੋ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 145-146 ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 29 ਫਰਵਰੀ, 2012 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ"।
11. ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੀ ਆਰ.ਪੀ. (ਸੀ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 26107 ਵਜੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ 7 ਮਾਰਚ, 2013 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ. ਆਰਿਫ਼ ਉਰਫ਼ ਅਸ਼ਫਾਕ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਾਸਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਸਨ: (1) ਕੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-

ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਕੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ। ਕੇਸ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਖੁੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

13. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਲੰਬਿਤ ਹਰ ਅਪੀਲ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਹੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 24 ਮਾਰਚ, 2015 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ।

ਬੇਨਤੀਆਂ

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਝਗੜਿਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ। ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਸਨ:

1. ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

3. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ "ਸੀਆਰਪੀਸੀ")" ਅਤੇ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 164-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਸਨ। .ਪੀ.ਸੀ.

4 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸੀਰਿਅਟਿਮ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤ

16. ਲਕਸ਼ਮਣ ਨਾਇਕ, ਧਨੰਜੋਏ ਚੈਟਰਜੀ ਅਤੇ ਮੋਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਸੀ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਂਦੇ।

17. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

18. ਬਿਸ਼ਨੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 55 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"55. ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਵੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। , ਪਰ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਸਬੂਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਛਤਾਵਾ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ),

19. ਅਲੋਕ ਨਾਥ ਦੱਤਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਰਾਈਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 174 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

"174. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹਿਦੇਓ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2004) 10 ਐਸਸੀਸੀ682) ਅਤੇ Sk. ਇਸਹਾਕ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1995) 3 ਐਸਸੀਸੀ392] ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਲੋਕ ਨਾਥ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

20. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 87 ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

"87. ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕਮਾਤਰ ਆਧਾਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਗਲਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਜ਼ਾ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਟੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਕੈਲਕੂਲਸ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਤਲ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

21. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਸਟਿਸ ਮਾਰਕੰਡੇ ਕਾਟਜੂ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਮਤਭੇਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਤਲ ਠੰਡਾ, ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਾਇਬੋਲਿਕ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

22. ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

23. ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਮਰ ਕੈਦ (ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 14 ਸਾਲ ਹੈ) ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿਚਕਾਰ ਕੈਦ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾੜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਪਰਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਮ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਲਈ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰੇ 92 ਤੋਂ 95 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"92. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਕਠੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਪਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਤਕ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੌਤ, ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਤਰਾਲ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

93. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਰਸਮੀਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੇਸਾਂ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ. ਇਹ ਕੇਵਲ ਬਚਨ ਸਿੰਘ (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ684] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੈਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

94. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਕਨਵੀਏਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

95. ਸਿੱਟਾ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੱਕ. (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

24. ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਤੀਸ਼ਭੂਸ਼ਣ ਬਰਿਆਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 167 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"167. ਪੂਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਕਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ, ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ. ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਕੇਸ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

25. ਸੇਬੇਸਟਿਅਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਅਤੇ 18 ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

"17. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ 24 ਸਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ।

18. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ (2) ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 767] ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

26. ਰਮੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਿਆਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 68 ਅਤੇ ਪੈਰਾ 69 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ:

68...ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ. ਇਹ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

69. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੂਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

27. ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਸਬੂਤ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਾਰਕ ਸਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸਨ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 101 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"101. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਦੀ ਨਿਰਦਈਤਾ ਜਾਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਈ ਵਾਰ, ਅਜੀਬ. ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ। ਜਿੱਥੇ ਕਤਲ ਭਾਵੇਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ....." (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

28. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਲੂ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ "ਦੋਸ਼ੀ ਕੈਲਕੂਲਸ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

29. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਾਵਧਾਨੀ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ: ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਹਰ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਤਿ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ

ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ, ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ।

30. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਏਕੀਕਰਨ

31. ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਵਸੇਬੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ ਕਬੂਲ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

32. ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

33. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਵਲ ਖੈਰਨਾਰ (ਪਾਟਿਲ) ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

34. ਲਹਿਣਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਪੋਰਟ:

14. ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 354(3) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ" ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੀਕਰਨ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 361 ਹੈ। ਧਾਰਾ 361 ਜੋ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ

360 ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਦੱਸਣਾ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 360 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 361 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਕਥਾਮ, ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 361 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 354(3) ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਮਰ, ਚਰਿੱਤਰ, ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਜਮਤਾ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। . ਖਾਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ..
(ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

35. ਬਰਿਆਰ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 66 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"66. ਦੁਰਲੱਭ ਕਥਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਬਦਲਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸੰਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ? ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸੰਭਵ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦੁਰਲੱਭ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ , ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕੋਈ ਆਸਾਨ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਰਲੱਭ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

36. ਰਮੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 69 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਅਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਰਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

37. ਸੰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

38. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ: "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, "ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ" ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯੋਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ," (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

39. ਬਿਰਜੂ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1958 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

"20. ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਧਾਰਾ 360 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ 14। ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 235(2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਮੰਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ..... ਅਦਾਲਤਾਂ ਫਿਰ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

40. ਅਨਿਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ। ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

33. ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, "ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣੇਗਾ", ਇੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਤੀਸ਼ਭੂਸ਼ਣ ਬਰਿਆਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ

ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 IPC, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

41. ਮਹੇਸ਼ ਧਨਾਜੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਜੀ ਸਕਦੇ।

42. ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਸੀਦ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 103 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"103. ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਥ ਇਸਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਤੱਥ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਉਮਰ, ਉਸਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ, ਉਸਦਾ ਪਿਛੋਕੜ, ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ, ਕੀ ਉਸਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਧਾਰ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

43. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਸੰਭਵਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਸਾਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵਤਾ ਨੂੰ।

44. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਛੰਨੂ ਲਾਲ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ "ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

15. ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਅਸਧਾਰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਵਿਚਾਰ।
(ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਜਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਕ ਇਹ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354(3) ਦੀ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ" ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰੇ, ਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ, ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

46. ਜੇਕਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰੋ ਜੋ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

47. ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੱਕ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਰਿਆਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ। ਸੈਕੰਡਰੀ ਢੰਗ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ "ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੋਵੇਂ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।" ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੇਰਹਿਮ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ

ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ,

48. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, 14 ਸਾਲ (20 ਜਾਂ 25 ਸਾਲ ਕਹੋ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ

49. ਜਦਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ. ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ(2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ। ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ।

50. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164-ਏ. ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ।

51. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ "ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 23 ਜੂਨ, 2006 ਤੋਂ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

52. ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ਨਭਾਈ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਜਤਾਇਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"12.7.5. ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਖੂਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੀੜਤ [ਹਟਾਏ] ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਿਸ਼ਨਭਾਈ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂਚ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਚਾਕੂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਖੂਨ ਦੀ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸ਼ਨਭਾਈ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ਭਾਈ ਕਰਸਨਹਾਈ ਠਾਕੋਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ), ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿ ਇਹ ਚਾਕੂ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮਿਟਾਏ ਗਏ ਪੀੜਤ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਗਿੱਟੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ।

12.7.6 ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸ਼ਨਭਾਈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

53. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਨਆਰ, ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164-ਏ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰੇ 216 ਅਤੇ 217 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"216. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ, ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2005 ਦੇ ਐਕਟ 25 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 53ਏ ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਹੁਣ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 53ਏ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।"

"217. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2005 ਦੇ ਐਕਟ 25 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ 164ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ, ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

54. ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਥੋੜਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 53-ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਡੀਐਨਏ

ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ।

55. ਮੁਕੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਭਾਨੂਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 455 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ:

455. ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਸੀਨ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ, ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟਿੰਗ ਇੱਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਡੀਐਨਏ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਖੂਨ, ਲਾਰ, ਦਿਮਾਗ, ਗੁਰਦਾ ਜਾਂ ਪੈਰ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖੂਨ, ਥੁੱਕ ਜਾਂ ਵੀਰਜ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਮਿਕਦਾਰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਛਾਣ ਲਗਭਗ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਸਟੀਕ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜੈਨੇਟਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇਸ ਰਸਾਇਣਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਵਾਂਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

56. ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 220 ਵਿੱਚ ਸੇਲਵੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਡੀਐਨਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਮੇਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ।"

57. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਤੀਜਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ।

58. ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਨਰ-ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੂਜਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ

ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਦੂਜਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

59. ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਪਿਛਲੇ ਮਾੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ।

60. ਇਸ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, IPCC ਦੀ ਧਾਰਾ 376-E ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"376E. ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। - ਜੋ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376-ਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਏਬੀ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਡੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਡੀ ਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 376 ਡੀ ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਤਲਬ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ"

61. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(2) ਐਕਟ, 1954 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

16. ਜੁਰਮਾਨੇ।

(1) xxx xxx xxx

(2) ਜੇਕਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

62. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ IPC ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ XVII ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

75. ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਆਇ XII ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ XVII ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ।-

ਜੋ ਵੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, -

(ਏ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਜਾਂ ਅਧਿਆਇ XVII ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ,

ਉਹਨਾਂ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।"

63. ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 42ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

"ਇਹ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਮੁੜਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਹੋਰ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ, ਆਖਰੀ ਉਪਾਅ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ।"

64. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂਕਿ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ,

65. ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁਲ ਗਫੂਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 178 ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"178. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਸੀ, ਪਰ ਉਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ

ਧਾਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। (11s ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ),

66. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"23. ਇਹ ਕੁਝ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਸਿਰਫ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹਨ। ਅਧੀਨ:

(ਏ) ਤੋਂ (1) xxx xxXXX XXX

(4) ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ;

(1) ਤੋਂ (ਐਮ) xxx xxx

ਇਹ ਕੁਝ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

67. ਬੰਟੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਪੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"8. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਿਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ. 22 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਘਿਨਾਉਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਨੱਕ ਦੀ ਨੱਕ ਵੱਢਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਰੌਲਾ ਨਾ ਪਾਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਘਿਨਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ

ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

68. ਅਮਿਤ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"10. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਨਾਉਣਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਚਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ..... (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

69. ਰਾਹੁਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਬਾਰੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿਛਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

4. ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਿਨਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ 27-11-1999 ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿਛਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)।

70. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਿਵਬਾਲਕਪਾਲ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"13. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ "ਟੈਰੈਸਟ ਆਫ਼ ਰੇਅਰ ਕੇਸ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ "ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 36 ਸਾਲ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਲ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ

ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੂ.ਪੀ. ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" (ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ)

71. ਬਕਾਇਆ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਨਾਰਮਨ ਸਕੋਲਨਿਕ ਕੋਕਜ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟਸ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਸੋਧਿਆ" ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਜੁਰਮ ਪਹਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਜੁਰਮ ਦੂਜੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

72. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਕਾਟ ਨਾਥਨ ਸ਼ਲੂਟਰ ਬਨਾਮ ਰੌਬਿਨ ਲਾਰੈਂਸ ਟ੍ਰੇਨੇਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਉਹ ਦੂਜੀ ਖੋਜ ਗੁੰਮ ਹੈ, ਤਾਂ "ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

73. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਹੈ (ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

74. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਮਾਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਪੈਂਡਿੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

75. ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਕਲਪ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ

ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਹੇ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ. ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਕਲਪ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ। . ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ "ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ" ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

76. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਦੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੂ (ਇੱਕ ਰਾਜਿੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਵਾਸਨਿਕ (2007 ਦਾ S.T. ਨੰ. 162)) ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਮਰਾਵਤੀ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2016 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

77. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਈ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਈਕੋਰਟਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਕੇਸ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਐੱਸ.ਟੀ. 2007 ਦਾ ਨੰਬਰ 162 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"[38] ਇਸ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 9 ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਥਾਣਾ ਖੋਲਪੁਰੀਗੇਟ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰ.23/2007 ਵਿਚ ਏ. ਅਮਰਾਵਤੀ (ਐਸ. ਟੀ. ਐਨ. 183/2007) ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 376(2)(1) ਅਤੇ 377 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 31/2007 ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਰਿਆਪੁਰ (ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ. 112/2007) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376(2)(f) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਥਾਣਾ ਚਿਖਲਦਾਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਮਰਾਵਤੀ (ਐਸ.ਟੀ.ਐਨ..66/2007) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 363,366,376(2)(f), 302 ਅਤੇ 201 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਐਸ. ਟੀ. ਨੰ. ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ੁਰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਚੌਥਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 363, 366 ਅਤੇ 376 (2) (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ।

ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਰਮੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਜ਼ਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ ....."

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ।

78. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿੱਟਾ

79. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪੁਨਰ-ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਦਰਅਸਲ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉਪਲਬਧ ਡੀਐਨਏ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਧਾਰਨਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਸਮਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ) ਸਮਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

80. ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ, ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਡਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

81. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਵਿਅੰਜਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਰੋਵੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ

ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate